

**ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ & ΑΝΑΦΟΡΩΝ**

**με βάση το βιβλιογραφικό σύστημα
του American Psychological Association – APA (6th ed.)**

Επιμέλεια

Κωνσταντίνος Πετρογιάννης

Καθηγητής

Συντονιστής της Θ.Ε. "Εξέλιξη του παιδιού στο κοινωνικό περιβάλλον" (ΕΚΠ150)

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος	3
2. Εισαγωγή	4
3. Συστήματα Βιβλιογραφικών αναφορών/παραπομπών: Το σύστημα APA	5
4. Ενδοκειμενικές βιβλιογραφικές παραπομπές (in text citations).....	6
4.1. Οδηγίες μορφοποίησης και παραδείγματα συγγραφής βιβλιογραφικών παραπομπών.....	8
4.2. Παραδείγματα βιβλιογραφικών παραπομπών κατά περίπτωση	9
4.2.1. Παραπομπή σε πηγή με έναν ή δύο συγγραφείς.....	9
4.2.2. Παραπομπή σε πηγή με τρεις ή περισσότερους συγγραφείς	10
4.2.3. Παραπομπή σε πηγή χωρίς την αναφορά συγγραφέα.....	11
4.2.4. Παραπομπή σε πολλαπλές πηγές στην παρένθεση της παραπομπής.....	11
5. Βιβλιογραφικές αναφορές (references)	13
5.1. Βασικά στοιχεία μορφοποίησης των βιβλιογραφικών αναφορών.....	13
5.2. Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών (επιλεγμένες περιπτώσεις)	15
5.2.1. Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά [Journal articles]	15
5.2.2. Βιβλία.....	17
5.2.3. Διατριβές	18
5.2.4. Αναφορές/Εκθέσεις από οργανισμούς/φορείς	19
5.2.5. Άρθρο σε έντυπο/περιοδικό ποικίλης ύλης, εφημερίδα, ενημερωτικό έντυπο 20	
5.2.6. Ανακοινώσεις (ή αναρτημένες ανακοινώσεις - poster) σε συνέδρια	21
5.2.7. Ηλεκτρονική πηγή.....	21
5.2.8. Άλλες πηγές.....	23
6. Ενδεικτικές πηγές	24

1. Πρόλογος¹

Ο Οδηγός προετοιμάστηκε με αρχικό στόχο να υποστηρίξει τους φοιτητές της Θ.Ε. «Εξέλιξη του παιδιού στο κοινωνικό περιβάλλον» (ΕΚΠ50) του μεταπτυχιακού προγράμματος Επιστήμες της Αγωγής (πρ. Σπουδές στην Εκπαίδευση) για την καλύτερη προετοιμασία των γραπτών εργασιών τους καθώς και όσους φοιτητές εκπονούσαν Διπλωματική Εργασία στη συγκεκριμένη Θ.Ε. Αυτός είναι και ο λόγος που τα παραδείγματα στην πλειονότητα τους προέρχονται από συναφή με την Θ.Ε. πεδία.

Προέκυψε περισσότερο ως ανάγκη να καλυφθεί ένα κενό στο υφιστάμενο υλικό που παρέχεται από το ΕΑΠ αλλά και εξαιτίας των ελάχιστων επικαιροποιημένων βοηθητικών πηγών (έντυπων και ηλεκτρονικών) στην ελληνική γλώσσα που μπορεί να εντοπίσει ο ενδιαφερόμενος φοιτητής στο διαδίκτυο. Ο στόχος ήταν να παρουσιαστούν τα βασικότερα στοιχεία του πολυσέλιδου Εγχειριδίου Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρείας (APA)² με βάση την τελευταία, έκτη (6^η), έκδοσή του. Σαφέστατα υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης και διόρθωσής του και απώτερος στόχος στις μελλοντικές εκδοχές του είναι να ενισχυθεί με περισσότερα παραδείγματα που θα καλύπτουν όλες τις πιθανές περιπτώσεις βιβλιογραφικών παραπομπών και αναφορών με βάση το συγκεκριμένο σύστημα.

Για την προετοιμασία του σύντομου αυτού οδηγού αντλήθηκαν πληροφορίες, υλικό και ιδέες για την δομή του από άλλους αντίστοιχους που βρίσκονται διάσπαρτοι στο διαδίκτυο (κυρίως στην αγγλική γλώσσα) καθώς και έντυπα βοηθήματα ενώ κύρια αναφορά αποτελούσε το ίδιο το Εγχειρίδιο του APA. Στο τέλος αυτού του Οδηγού αναφέρονται ενδεικτικά διάφορες ιστοσελίδες, πανεπιστημίων κυρίως, από τις οποίες ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης μπορεί να αντλήσει πολύ περισσότερες πληροφορίες.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι στην επόμενη έκδοχή του ο οδηγός αυτός θα παρουσιαστεί πιο ενισχυμένος και βελτιωμένος.

¹ Στην προετοιμασία του Οδηγού σημαντική βοήθεια προσέφερε η κα Πλουσία Μισαηλίδη, Αναπλ. Καθηγήτρια του Παν/μίου Ιωαννίνων και ΣΕΠ της Θ.Ε. ΕΚΠ50, καθώς και η Καθηγήτρια Βασιλεία Χατζηνικήτα, Συντονίστρια της Θ.Ε. "Εκπαιδευτική έρευνα στην πράξη" (ΕΚΠ51) με την κριτική ανάγνωση και τις επισημάνσεις της για περαιτέρω βελτίωση του.

² American Psychological Association (2010). *The Publication Manual of the American Psychological Association* (6th ed.). Washington, DC: Author.
Βλ. και <http://www.apastyle.org>

2. Εισαγωγή

Κατά τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας, ανεξαρτήτως γνωστικού αντικειμένου, ο συγγραφέας οφείλει να χρησιμοποιήσει για την ανάπτυξη και τεκμηρίωση των επιχειρημάτων ή απόψεών του πληροφορίες που συγκέντρωσε μελετώντας έντυπο, ψηφιακό ή οπτικοακουστικό υλικό άλλων ερευνητών, μελετητών, εμπειρογνομόνων. Κάθε αναφορά σε δεδομένα, πληροφορίες, γεγονότα, απόψεις κ.ά. που προέρχεται από εξωτερικές πηγές όπως βιβλία, άρθρα σε περιοδικές εκδόσεις, ηλεκτρονικά αρχεία, βάσεις δεδομένων, εφημερίδες κ.τ.λ. (στο εξής θα αναφέρονται ως «πηγές» [resources]), πρέπει να επισημαίνεται, με βάση τα στοιχεία της ταυτότητας των συγγραφέων, τόσο μέσα στο κείμενο της εργασίας (ενδοκειμενικές **βιβλιογραφικές παραπομπές – in text citations**) όσο και στον πίνακα/κατάλογο της βιβλιογραφίας ή **βιβλιογραφικών αναφορών (references)**, στο τέλος του κειμένου.

Η λεπτομερής αναφορά των πηγών σε μια εργασία είναι σημαντική για τους ακόλουθους λόγους:

- (α) Για να τεκμηριώνονται τα επιχειρήματα και απόψεις του συγγραφέα.
- (β) Για να είναι δυνατή η επαλήθευση των όσων υποστηρίζεται.
- (γ) Για να μπορεί να εντοπιστεί η αρχική πηγή (στην περίπτωση μελλοντικής χρήσης της είτε από τον ίδιο το συγγραφέα είτε από άλλους).
- (δ) Για να αποφευχθεί το αδίκημα της λογοκλοπής και της σκόπιμης ιδιοποίησης πνευματικής ιδιοκτησίας η οποία ανήκει σε άλλον.

Η αναφορά στις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή μιας εργασίας αποτελεί κοινή ακαδημαϊκή πρακτική. Με αυτό τον τρόπο τηρείται η επιστημονική δεοντολογία και εντιμότητα και διασφαλίζονται τα δικαιώματα³ του πνευματικού δημιουργού ενός έργου.

³ «Η συνειδητή αποσιώπηση της άμεσης ή έμμεσης συνεισφοράς άλλων προσώπων στο αντικείμενο της επιστημονικής τους έρευνας και διδασκαλίας αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα» (ΦΕΚ 220/3-11-08).

3. Συστήματα Βιβλιογραφικών αναφορών/παραπομπών: Το σύστημα APA

Κατά καιρούς, και στο πλαίσιο διαφόρων επιστημονικών κλάδων, αναπτύχθηκαν διάφορα συστήματα παράθεσης βιβλιογραφικών παραπομπών-αναφορών⁴, τα οποία παρέχουν μεν τις ίδιες πληροφορίες (όπως όνομα συγγραφέα, τίτλος, τόπος έκδοσης και εκδότης κ.τ.λ.), διαφέρουν όμως ως προς τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζουν τη βιβλιογραφική πληροφορία. Τα πιο γνωστά από αυτά είναι το σύστημα ή στυλ **Vancouver**⁵ (γνωστό και ως “αριθμητικό σύστημα” ή σύστημα της International Committee of Medical Journal Editors) καθώς και το παρεμφερές σύστημα **AMA**⁶ [American Medical Association] για την Ιατρική και τις βιολογικές επιστήμες, το σύστημα [του Πανεπιστημίου] **Oxford**⁷, το σύστημα της **MLA**⁸ [Modern Language Association] για το χώρο της λογοτεχνίας, των τεχνών και άλλων ανθρωπιστικών σπουδών, το σύστημα [του Πανεπιστημίου] **Chicago**⁹, το σύστημα της **ACS**¹⁰, το σύστημα του **ASA**¹¹, το σύστημα του **Associated Press**¹² που χρησιμοποιείται κυρίως στον ημερήσιο τύπο (εφημερίδες, περιοδικά), βιβλία και έντυπα ποικίλης ύλης και άλλες μη ακαδημαϊκού χαρακτήρα δημοσιεύσεις.

Ένα από τα πιο διαδεδομένα συστήματα βιβλιογραφικής τεκμηρίωσης, που χρησιμοποιείται ως επί το πλείστον στο χώρο των κοινωνικών επιστημών, είναι το σύστημα [του Πανεπιστημίου] **Harvard** (το οποίο προσδιορίζεται και ως σύστημα «παρενθετικής» μορφής καθώς και μέθοδος Αλφαβητικού βιβλιογραφικού καταλόγου), και η πιο γνωστή ίσως εκδοχή του είναι το σύστημα της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρείας (American Psychological Association), το οποίο έχει καθιερωθεί με τη συντομογραφία του, δηλαδή ως σύστημα **APA**¹³. Όπως και όλα τα παραπάνω συστήματα βιβλιογραφικής τεκμηρίωσης, το σύστημα APA διέπεται από ορισμένες αρχές οι οποίες πρέπει να τηρούνται με συνέπεια κατά τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας. Ακολούθως παρουσιάζονται σύντομα ορισμένες από τις βασικές αρχές του συστήματος APA.

⁴ Βλ. για παράδειγμα <http://www2.liu.edu/cwis/cwp/Library/workshop/citation.htm>

⁵ Patrias, K. (2009). *Citing medicine: the NLM style guide for authors, editors, and publishers* (2nd ed.). Bethesda, MD: National Library of Medicine. Available from: <http://www.nlm.nih.gov/citingmedicine>

⁶ American Medical Association (2007). *AMA manual of style: a guide for authors and editors*. New York: Oxford University Press.

⁷ Ritter, R. (2003). *The Oxford style manual*. Oxford: Oxford University Press.

⁸ Modern Language Association of America (2008). *MLA style manual and guide to scholarly publishing* (3rd ed.). New York: The Modern Language Association of America.

⁹ University of Chicago Press Staff (2010). *Chicago Manual of Style* (16th ed.). Chicago: University of Chicago Press.

¹⁰ American Chemical Society (2006). *The ACS style guide: effective communication of scientific information*. Washington, DC: American Chemical Society.

¹¹ American Sociological Association (2007). *The ASA Style Guide* (3rd ed.). Washington, DC: American Sociological Association.

¹² Associated Press (2011). *The Associated Press stylebook and briefing on media law*. New York: Associated Press.

¹³ Για μια σύγκριση των δύο αυτών τρόπων συγγραφής βλ. http://www.infosecsa.co.za/Reference_Techniques.pdf

4. Ενδοκειμενικές βιβλιογραφικές παραπομπές (in text citations)

Συνήθως χρειάζεται να παραπέμπουμε κάνοντας χρήση

- άμεσων παραθεμάτων/δάνειων αποσπασμάτων
- παραφράζοντας και αποδίδοντας περιληπτικά το νόημα ιδεών ή πληροφοριών που έχουμε αντλήσει από μία πηγή
- πληροφοριών και ιδεών που δεν αποτελούν κοινή γνώση ή δεν αναφέρονται συχνά
- οποιουδήποτε υλικού έχουμε δανειστεί από κάποιον άλλον προκειμένου να ολοκληρώσουμε τη μελέτη μας και το οποίο αν δεν αναφερθεί θα θεωρείται προσωπική μας συμβολή.

Στις βιβλιογραφικές παραπομπές εντός του κειμένου (ενδοκειμενικές) απαιτείται να παρουσιάζονται οι ακόλουθες πληροφορίες: (1) επώνυμο συγγραφέα (/ων) και (2) χρονολογία (έτος) δημοσίευσης του έργου του(ς). Οι πληροφορίες αυτές επαναλαμβάνονται κάθε φορά που η συγκεκριμένη πηγή χρησιμοποιείται μέσα στο κείμενο και πρέπει να ταυτίζονται με τα βιβλιογραφικά στοιχεία που δίνονται για τη συγκεκριμένη πηγή στον πίνακα/κατάλογο των βιβλιογραφικών αναφορών. Η χρονολογία (έτος) δημοσίευσης της πηγής σημειώνεται πάντα μέσα σε παρένθεση, ενώ το επώνυμο του συγγραφέα/συγγραφέων μπορεί να δοθεί είτε εντός είτε εκτός της παρένθεσης, ανάλογα με τη σύνταξη/δομή του λόγου. Μια τρίτη πληροφορία, η οποία χρησιμοποιείται, κατά περίπτωση, στις ενδοκειμενικές βιβλιογραφικές παραπομπές, είναι ο αριθμός της σελίδας. Ο αριθμός της σελίδας αναφέρεται κάθε φορά που παρατίθεται αυτούσιο κάποιο απόσπασμα από την πηγή.

Υπάρχουν τρεις επιλογές για τη συγγραφή των παραπομπών σε σχέση με το κείμενο που συντάσσετε:

(α) Παραπομπές οι οποίες εστιάζονται στη ιδέα/πληροφορία

Το επώνυμο του συγγραφέα (ή συγγραφέων) και η χρονολογία (έτος) δημοσίευσης της πηγής γράφονται εντός παρένθεσης μέσα στην πρόταση ή στο τέλος της πρότασης που περιλαμβάνει την απόδοση της ιδέας ή πληροφορίας που χρησιμοποιείται.

Παράδειγμα:

Τα νεογέννητα φαίνεται ότι διαθέτουν όλες, ή σχεδόν όλες, τις φυσιολογικές προϋποθέσεις για να βλέπουν χρώματα αλλά οι ψυχολόγοι διαφωνούν ως προς το ποια χρώματα μπορούν να αντιληφθούν (Bornstein, 1976· Teller & Bornstein, 1987· Werner & Wooten, 1979).¹⁴

¹⁴Προσέξτε ότι: (α) η τελεία (.) της πρότασης μπαίνει μετά την παρένθεση της βιβλιογραφικής παραπομπής, (β) η άνω τελεία (˙) είναι το σημείο στίξης που χρησιμοποιείται για τον διαχωρισμό των πηγών στις περιπτώσεις που παρατίθενται δύο ή περισσότερες πηγές εντός της παρένθεσης. Η εισαγωγή της άνω τελείας στον κειμενογράφο WORD γίνεται με τον συνδυασμό πλήκτρων [0387+Alt αριστερό] ως εξής: γράφουμε τον αριθμό **0387**, και μετά πατάμε κατά σειρά **Alt (αριστερό)** και αμέσως το γράμμα **X** [προσοχή: η εισαγωγή του αριθμού 0387 πρέπει να γίνει αφήνοντας ένα κενό

(β) Παραπομπές που εστιάζονται στον ερευνητή

Το επώνυμο του συγγραφέα (ή συγγραφέων) γράφεται εκτός της παρένθεσης ενώ το έτος δημοσίευσης της πηγής αναγράφεται εντός της παρένθεσης.

Παραδείγματα:

Οι μελέτες του Haith (1980) έδειξαν επίσης ότι τα νεογέννητα παρουσιάζουν μια πρόωμη μορφή εξωγενούς ανίχνευσης...

Σε μια διαχρονική μελέτη, ο Bronson (1994) βρήκε ότι η αναπτυξιακή αλλαγή ήταν τόσο έντονη ώστε «στην ηλικία των 3 μηνών τα βρέφη έμοιαζαν να είναι τελείως διαφορετικοί οργανισμοί, τουλάχιστον ως προς τα χαρακτηριστικά ανίχνευσης» (σ. 1260).

Σημείωση: Όταν παρατίθεται αυτούσιο απόσπασμα από μια πηγή θα πρέπει να αναφέρεται και η σελίδα (/σελίδες) από όπου το συγκεκριμένο απόσπασμα αντλήθηκε. Δεν απαιτείται αναφορά της σελίδας όταν η πληροφορία/ιδέα μιας πηγής παρατίθεται περιληπτικά ή παρουσιάζεται παραφρασμένη.

(γ) Παραπομπές που εστιάζονται στην χρονολογία

Τόσο το επώνυμο του συγγραφέα (ή συγγραφέων) όσο και το έτος δημοσίευσης της πηγής ενσωματώνονται στην πρόταση χωρίς τη χρήση παρένθεσης.

Παράδειγμα:

Το 1927 ο Ρανβον αναφέρει ότι μετά από μερικές εμπειρίες ακούσματος ενός ήχου, αμέσως πριν από την παρουσίαση του φαγητού, ένας σκύλος θα αρχίσει να σιελorroεί ανταποκρινόμενος στον ήχο, προτού ακόμη παρουσιαστεί το φαγητό.

Τέλος, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στη σύνταξη του κειμένου ώστε να είναι σαφές στην πρόταση ή στην παράγραφο ποιο υλικό/πληροφορία έχει προέλθει από ποια πηγή.

Παράδειγμα:

Η έρευνα των Meltzoff και Moore (1977, 1989, 1994) στάθηκε αφετηρία για πολλές ακόμη μελέτες. Η Field και οι συνεργάτες της (1982) παρουσίασαν αποτελέσματα που ενισχύουν τους ισχυρισμούς των Meltzoff και Moore, χρησιμοποιώντας κάπως διαφορετικές διαδικασίες και αντιδράσεις. Ωστόσο, δεν μπόρεσαν όλοι όσοι προσπάθησαν να επαναλάβουν το πείραμα των Meltzoff και Moore (Anisfeld, 1991) να σημειώσουν επιτυχία.

[space] μετά την αναγραφή του έτους]. Εναλλακτικά, ο διαχωρισμός των πηγών μπορεί να γίνει με την χρήση τελείας (.). Στα ξενόγλωσσα κείμενα ο διαχωρισμός των πηγών υποδεικνύεται με semicolon (;).

4.1. Οδηγίες μορφοποίησης και παραδείγματα συγγραφής βιβλιογραφικών παραπομπών

Παράθεση αποσπάσματος από έργο άλλου συγγραφέα

Όταν το απόσπασμα έχει έκταση μικρότερη των 40 λέξεων, το παραθέτουμε σε εισαγωγικά και αποτελεί μέρος της πρότασης στην οποία εντάσσεται. Η τελεία της πρότασης μπαίνει μετά από την παρένθεση που αναφέρεται ο αριθμός της σελίδας απ' όπου προέρχεται το απόσπασμα.

Παράδειγμα:

Σε τελική ανάλυση, η ίδια η φύση αυτών των ασυμφωνιών ταυτίζεται με αυτό που έχουν υποστηρίξει οι Howes και Stewart (1987): «Η ανάπτυξη των παιδιών ως αποτέλεσμα της καθημερινής φροντίδας δεν μπορεί να μελετηθεί χωρίς να εξετάσουμε την επιρροή του οικογενειακού περιβάλλοντος» (σελ. 429).

Οι Taylor και Harter (1997) υποστηρίζουν ότι «η μεταφορική γλώσσα αρχίζει να αναπτύσσεται από τη νηπιακή ηλικία» (σ. 188).

Εναλλακτικά

«Η μεταφορική γλώσσα αρχίζει να αναπτύσσεται από τη νηπιακή ηλικία» (Taylor & Harter, 1997, σ. 188).

Παράθεση μακροσκελούς αποσπάσματος από έργο άλλου συγγραφέα

Στην περίπτωση που το δάνειο απόσπασμα είναι μεγαλύτερο των 40 λέξεων, το παραθέτουμε χωρίς εισαγωγικά σε ξεχωριστή παράγραφο με εσοχή παραγράφου (πέντε χτυπημάτων από το αριστερό περιθώριο). Σημείωση: σε αυτές τις περιπτώσεις η τελεία μπαίνει στο τέλος του κειμένου και όχι μετά από τη σελίδα.

Παράδειγμα:

Οι Cole και Cole (2001) υποστηρίζουν ότι:

Από τη γέννηση και μετά, τα κλάματα και τα ψελλίσματα των βρεφών εκφράζουν τη συναισθηματική τους κατάσταση. Κάποια στιγμή, συνήθως γύρω στον 11^ο ή 12^ο μήνα, τα βρέφη ανακαλύπτουν ότι οι ακολουθίες των ήχων που δημιουργούν μπορεί να τραβήξουν την προσοχή και να εξασφαλίσουν τη βοήθεια των ενηλίκων. (σ. 57)

Παραπομπή σε πηγή η οποία δεν έχει σελίδες

Στην περίπτωση που χρειαστεί να παραθέσουμε στο κείμενό μας απόσπασμα έργου άλλου συγγραφέα, αλλά δεν έχετε στη διάθεσή σας (δεν εμφανίζεται) ο αριθμός σελίδων εντός των οποίων αναπτύσσεται η εργασία (π.χ., απόσπασμα έργου το οποίο είναι δημοσιευμένο στο διαδίκτυο υπό τη μορφή html.www...), χρησιμοποιούμε τον αριθμό της παραγράφου (παρα.) αντί του αριθμού της σελίδας. Εναλλακτικά, παραθέστε τον τίτλο της ενότητας και τον αριθμό της παραγράφου όπου βρίσκεται το απόσπασμα.

Παράδειγμα:

«Ο Vygotsky σημείωνε πως ο Piaget δεν ξέφυγε από την 'παλιά' προσέγγιση της παιδικής ανάπτυξης, μέσα δηλαδή από το πρίσμα των βιολογικών διαδικασιών, γι'

αυτό και δεν είχε την αντικειμενική δυνατότητα μιας σωστής κατανόησης της παιδικής ανάπτυξης» (Βήχας, 2011, παρα. 3).

4.2. Παραδείγματα βιβλιογραφικών παραπομπών κατά περίπτωση

4.2.1. Παραπομπή σε πηγή με έναν ή δύο συγγραφείς

Τύπος παραπομπής	Τι πρέπει να κάνετε	Παράδειγμα
Για όλες τις παραπομπές	<p>Όταν τα επώνυμα των συγγραφέων αποτελούν λειτουργικό τμήμα της δομής μιας πρότασης, τότε η χρονολογία (έτος) έκδοσης εμφανίζεται σε παρένθεση αμέσως μετά το επώνυμο των συγγραφέων.</p> <p>Όταν η αναφορά στους συγγραφείς της πηγής δεν εντάσσεται στην κανονική δομή της πρότασης τότε, τόσο το επώνυμο των συγγραφέων όσο και η χρονολογία έκδοσης, αναγράφονται μέσα σε παρένθεση και χωρίζονται από ένα κόμμα (,).</p>	<p>Οι Wirth και Mitchell (1994) διαπίστωσαν πως υπήρχε μείωση...</p> <p>Ο Rogers (1994) σύγκρινε το χρόνο αντίδρασης των συμμετεχόντων ως προς...</p> <p>Σύμφωνα με τον Παπαδόπουλο (1998) τα βρέφη...</p> <p>Σε μια πρόσφατη μελέτη διαπιστώθηκε ότι ο χρόνος αντίδρασης των ατόμων... (Rogers, 1994).</p> <p>ή</p> <p>Σε μια πρόσφατη μελέτη (Rogers, 1994), διαπιστώθηκε ότι ο χρόνος αντίδρασης των ατόμων...</p>
Πηγή με έναν ή δύο συγγραφείς	Στην περίπτωση που μια πηγή έχει έναν ή δύο συγγραφείς, το επώνυμό τους αναφέρεται κάθε φορά που η συγκεκριμένη πηγή χρησιμοποιείται μέσα στο κείμενο. Το επώνυμο των συγγραφέων συνδέεται με το «και» εκτός παρένθεσης (ή το «&» εντός της παρένθεσης).	<p>...(Carter & Dunbar-Odom, 2009)...</p> <p>ή</p> <p>...Carter and Dunbar-Odom (2009)...</p> <p>...as has been shown (Leiter & Maslach, 1998)...</p> <p>ή</p> <p>...όπως έχουν δείξει οι Leiter και Maslach (1998)...</p> <p>Οι Ανδρέου και Βασιλείου (1996) υποστηρίζουν ότι η εκπαιδευτική διαδικασία...</p> <p>ή</p> <p>Σύμφωνα με μία προηγούμενη έρευνα (Ανδρέου & Βασιλείου, 1996), η εκπαιδευτική διαδικασία...</p>

Συγγραφείς με το ίδιο επώνυμο	Όταν θέλουμε να παραπέμψουμε μέσα στο κείμενό μας σε δύο συγγραφείς που έχουν το ίδιο επώνυμο, τότε δίνουμε και τα αρχικά τους, ώστε να μπορέσει ο αναγνώστης να τους ξεχωρίσει.	Α. Μπριασούλη (2001) και Α. Μπριασούλη (1999) Οι Κ. Α. Αλεξάνδρου (1986) και η Β. Αλεξάνδρου (2000) βρήκαν ότι...
-------------------------------	--	--

4.2.2. Παραπομπή σε πηγή με τρεις ή περισσότερους συγγραφείς

Τύπος παραπομπής	Τι πρέπει να κάνετε	Παράδειγμα
Πηγή με τρεις έως πέντε συγγραφείς	Αναγράφεται το επώνυμο όλων των συγγραφέων <u>μόνο</u> την πρώτη φορά που γίνεται αναφορά στη συγκεκριμένη πηγή. Στις παρενθετικές αναφορές βάζουμε το σύμβολο '&' –μετά από το κόμμα (,)- ανάμεσα στο επώνυμο του προτελευταίου και του τελευταίου συγγραφέα την πρώτη φορά που δίνουμε όλα τα ονόματα. Όλες τις υπόλοιπες φορές που η συγκεκριμένη παραπομπή θα αναφερθεί μέσα στο κείμενο, αρκεί το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα και η συντομογραφία «κ. συν.» (= και συνεργάτες) [στις ξενόγλωσσες δημοσιεύσεις «et al.» [λατ. et alii = και άλλοι (συνεργάτες)].	<u>Πρώτη αναφορά:</u> ...(Taylor, Ekman, & Sawyer, 2009)... <u>Επόμενες αναφορές:</u> ...(Taylor et al., 2009)... Επίσης διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές και ως προς την ηλικία (Πετρόχειλου, Χατζηδήμου, & Νεοφύτου, 1985). ...Σύμφωνα με την Πετρόχειλου κ.συν. (1985) δεν μπορεί να υπάρχουν...
Πηγή με έξι ή περισσότερους συγγραφείς	Αναφέρεται το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα ακολουθούμενο από την συντομογραφία «κ.συν.» (ή et al.) κάθε φορά που παραπέμψουμε στο κείμενό τους (ακόμη και την πρώτη φορά).	...(Taylor et al., 2000)... ...(Παπασταύρου κ.συν., 2012)... <u>Σημείωση:</u> Στον κατάλογο των βιβλιογραφικών αναφορών η χρήση του «κ.συν.» (ή et al.) γίνεται στην περίπτωση συλλογικού έργου άνω των 7 συγγραφέων.
Δύο ή περισσότερες πηγές με περισσότερους των έξι συγγραφέων, με κοινό τον πρώτο συγγραφέα	Παραθέστε το επώνυμο και του δεύτερου (ή και τρίτου) συγγραφέα ούτως ώστε να γίνεται διάκριση των διαφορετικών πηγών.	...(Λοϊζου, Μαρκάκης κ.συν., 2001). ...(Λοϊζου, Παππάς κ.συν., 2000).

4.2.3. Παραπομπή σε πηγή χωρίς την αναφορά συγγραφέα

Τύπος παραπομπής	Τι πρέπει να κάνετε	Παράδειγμα
Μια πηγή χωρίς συγγραφέα	Χρησιμοποιείτε τις δυο-τρεις πρώτες λέξεις του τίτλου (παραλείποντας τα άρθρα)—σε «εισαγωγικά» εάν πρόκειται για άρθρο ή κεφάλαιο σε συλλογικό έργο ή ιστοσελίδα, και σε <i>πλάγια γραφή</i> για αυτοτελές έργο όπως βιβλίο, περιοδικό, τεχνική αναφορά (με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα κάθε λέξης).	...(<i>Research initiatives</i> , n.d.)... ...(<i>Sleep Medicine</i> , 2001)... ...on climate change ("Climate and Weather," 1997)... ... <i>Guide to Agricultural Meteorological Practices</i> (1981)... ...(<i>Ερευνητικές μελέτες</i> , 1978)... ... <i>Παραδοσιακοί χοροί</i> (χ.η.)...

4.2.4. Παραπομπή σε πολλαπλές πηγές στην παρένθεση της παραπομπής

Τύπος παραπομπής	Τι πρέπει να κάνετε	Παράδειγμα
Δύο ή περισσότερες πηγές στην ίδια παρένθεση	Οι παραπομπές παρατίθενται σε αλφαβητική σειρά με βάση το αρχικό γράμμα του επώνυμου του πρώτου συγγραφέα κάθε πηγής. Οι πηγές χωρίζονται μεταξύ τους, στα μεν ξενόγλωσσα κείμενα με άνω τελεία (semicolon «;») και στα ελληνικά χρησιμοποιείται τελεία ή άνω τελεία.	Από την επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας διαπιστώθηκε η ύπαρξη σημαντικών διαφορών ως προς το φύλο (Gartner, Larson, & Allen, 1991· Koenig, 1990· Levin & Vanderpool, 1991· Maton & Pargament, 1987· Paloma & Pendleton, 1991· Payne, Bergin, Bielema, & Jenkins, 1991). Πολλοί ερευνητές υποστηρίζουν ότι το άγχος επιδρά αρνητικά στην επίδοση (Adams & Cole, 1998. Child, 1976. Παπαδόπουλος & Πανέρας, 1983. Thomson, 2000. Young, Bartram, Miles, & Sampson, 1999).
Δύο ή περισσότερες πηγές από τον ίδιο συγγραφέα (ή συγγραφείς)	Δεν επαναλαμβάνεται το επώνυμο του συγγραφέα (ή συγγραφέων) και προηγείται στη σειρά παράθεσης η παλαιότερη δημοσίευση.	...(Alibali, 1999, 2005). ...(Μασούτη & Κύρκος, 1990, 2001)...
Παραπομπή σε δύο ή περισσότερες διαφορετικές πηγές του ίδιου συγγραφέα με την ίδια χρονολογία έκδοσης/δημοσίευσης	Δίπλα στη χρονολογία (έτος) έκδοσης τοποθετούμε τα γράμματα της αλφαβήτου ξεκινώντας από το α, β, γ κτλ. (στην ξενόγλωσσα βιβλιογραφία θα το συναντήσετε ως a, b, c κτλ.). Με την ίδια σειρά θα	...(Caldwell, 1987a, 1987b)... ...(Παπαδόπουλος, 1999α, 1999β)... Οι Αντωνίου και Σπύρου (1999α) διαπίστωσαν... ..Επίσης, έχει αναφερθεί ότι...(Αντωνίου &

	παρουσιαστούν και στον πίνακα βιβλιογραφικών αναφορών.	Σπύρου, 1999β).
Παραπομπή από δευτερογενή αναφορά	<p>Όταν θέλουμε να παραπέμψουμε σε μια πηγή που δεν έχουμε διαβάσει, αλλά αυτή περιέχεται σε κάποιο κείμενο που έχουμε μελετήσει, τότε χρησιμοποιούμε τη συντομογραφία «όπ. ανάφ.» (= όπως αναφέρεται στο) (στα αγγλικά «as cited in...»).</p> <p>Στο τμήμα των Βιβλιογραφικών Αναφορών παραθέτουμε τα στοιχεία της πηγής που έχουμε μελετήσει (δευτερογενής αναφορά).</p> <p><u>Προσοχή:</u> Χρησιμοποιήστε τις δευτερογενείς αναφορές με φειδώ στο κείμενό σας. Προσπαθήστε να εντοπίσετε και να μελετήσετε την αρχική πηγή, όπου και όποτε αυτό είναι εφικτό.</p>	<p>Racial injustice is one of the ecological risk factors for child psychopathology, according to Coie et al. (as cited in Greenbert, Domitrovich, & Bumbarger, 2000).</p> <p>Η αδικία εξαιτίας της φυλετικής ταυτότητας αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα κινδύνου στην παιδική ψυχοπαθολογία, σύμφωνα με τους Coie et al. (όπ.αναφ. στο Greenbert, Domitrovich, & Bumbarger, 2000).</p> <p>Ο Kleinman (1981, όπ. αναφ. στην Cunningham-Burley, 1990), υποστήριξε πως η “ασθένεια” προσδιορίζεται κατ’ αρχάς στο κοινωνικό πεδίο.</p> <p><u>Σημείωση:</u> Στο παραπάνω παράδειγμα αναφέρουμε τα στοιχεία του κειμένου της Cunningham-Burley, 1990.</p>

5. Βιβλιογραφικές αναφορές (references)

Τις πηγές που ο συγγραφέας χρησιμοποιεί και παραθέτει μέσα στο κείμενο της εργασίας θα πρέπει επίσης να τις καταγράψει στο τέλος του κειμένου υπό τη μορφή πίνακα/καταλόγου βιβλιογραφικών αναφορών. Η δομή και μορφοποίηση των βιβλιογραφικών αναφορών γίνεται με βάση συγκεκριμένους κανόνες.

5.1. Βασικά στοιχεία μορφοποίησης των βιβλιογραφικών αναφορών

- Οι βιβλιογραφικές αναφορές γράφονται σε νέα σελίδα και ξεκινούν με τον τίτλο **Βιβλιογραφικές Αναφορές** στο κέντρο της κορυφής της σελίδας.
- **Σειρά:** Οι βιβλιογραφικές αναφορές θα πρέπει να σημειώνονται με αλφαβητική σειρά με βάση το επώνυμο των συγγραφέων (και χωρίς αριθμηση ή χρήση κουκίδων ή άλλου συμβόλου). Οι βιβλιογραφικές αναφορές που δεν έχουν συγγραφέα γράφονται αλφαβητικά με βάση τον τίτλο του κειμένου στον ίδιο κατάλογο.
- **Συγγραφείς:** Παρατίθεται το επώνυμο και το αρχικό γράμμα του ονόματος όλων των συγγραφέων που συμμετείχαν στην ίδια πηγή. Όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός συγγραφείς χρησιμοποιούμε το σύμβολο “&” (ampersand) αντί για τη λέξη “και” (ή “and” για τις αναφορές στην αγγλική γλώσσα). Για παράδειγμα:
Smith, J. D., & Jones, M. ή
Παπαδόπουλος, Β., & Βολάκης, Α.
 - Μην σημειώνετε ολογράφως το μικρό ή το μεσαίο όνομα του συγγραφέα:
Shock, P.J. (όχι Shock, Patti J.)
Παπαπέτρου, Α. (όχι Παπαπέτρου, Αντώνης)
- **Έτος έκδοσης:** Αναγράφεται σε παρένθεση αμέσως μετά τα ονόματα των συγγραφέων. Διαχωρίζεται από τον τίτλο του βιβλίου ή του άρθρου από μία τελεία (.). Αν δεν είναι γνωστή η ημερομηνία έκδοσης, χρησιμοποιήστε τα αρχικά «χ.χ.» (= χωρίς χρονολογία) ή «χ.η.» (χωρίς ημερομηνία)¹⁵. Το ίδιο ισχύει και για την βιβλιογραφική παραπομπή.
- **Τίτλοι:** Σημειώστε με κεφαλαία μόνο το αρχικό γράμμα της πρώτης λέξης του τίτλου ή του υπότιτλου και των κύριων ονομάτων που συμπεριλαμβάνονται σε αυτούς.
- **Τίτλος:** Με κεφαλαία γράφουμε μόνο το αρχικό γράμμα της πρώτης λέξης του τίτλου ή υπότιτλου του βιβλίου και όσα κύρια ονόματα συμπεριλαμβάνονται σε αυτούς
- Με *πλάγια* στοιχεία αναγράφονται οι τίτλοι των βιβλίων, οι τίτλοι των περιοδικών, ο αριθμός τόμου του περιοδικού.
- **Αριθμηση σελίδων:** Χρησιμοποιούμε τη συντομογραφία “σελ.” ή “σ.” ή “σσ.” (αγγλ. p. ή pp.) για να καταδείξουμε τον αριθμό της σελίδας σε περιοδικά/έντυπα που δεν χρησιμοποιούν αριθμό τόμου, και ειδικά για τις εφημερίδες. Οι

¹⁵ Στην αγγλική γλώσσα συναντάται ως «n.d.» (no date).

συντομογραφίες αυτές χρησιμοποιούνται επίσης για να υποδείξουν τις σελίδες εντός των οποίων περιέχονται τα λήμματα εγκυκλοπαίδειας ή τα κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους.

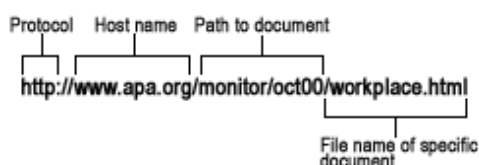
- **Εσοχές:** Η πρώτη γραμμή της βιβλιογραφικής αναφοράς παραμένει στο ίδιο επίπεδο με το αριστερό περιθώριο και όλες οι επόμενες γραμμές τοποθετούνται σε εσοχή (5 με 7 διαστήματα) για να σχηματίσει ένα «κρέμασμα» κάτω από την πρώτη γραμμή.
- **Υπογράμμιση ή πλάγια γράμματα:** Είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούνται πλάγια γράμματα αντί για υπογράμμιση στους τίτλους βιβλίων και περιοδικών.
- Χρησιμοποιείτε **διπλό διάστιχο** τόσο μεταξύ των σειρών της κάθε αναφοράς όσο και μεταξύ των καταχωρήσεων των βιβλιογραφικών αναφορών.
- Στην περίπτωση που η βιβλιογραφία περιλαμβάνει και αναφορές σε ξενόγλωσσα συγγράμματα, είναι δυνατόν να χωριστεί σε ελληνική και ξενόγλωσσα. Είναι προτιμότερο όμως να διατηρείται ενιαία βιβλιογραφία και να τηρείται η μεικτή αλφαβητική σειρά με βάση τον παρακάτω πίνακα [για την κατάταξη των πηγών με βάση το πρώτο γράμμα του επωνύμου του πρώτου συγγραφέα]:

Aα	Aa	Hη	--	Nν	Nn	Yυ	Uu
Bβ	Bb	--	Hh	Ξξ	--	--	Vv
Γγ	Cc	Θθ	--	Oο	Oo	--	Ww
Δδ	Dd	Iι	Ii	Ππ	Pp	Φφ	--
Εε	Ee	--	Jj	--	Qq	Xχ	Xx
--	Ff	Kκ	Kk	Ππ	Rr	Ψψ	--
Zζ	--	Λλ	Ll	Σσ	Ss	Ωω	--
--	Gg	Mμ	Mm	Tτ	Tt	--	Zz

Δύο επιπρόσθετες πληροφορίες πρέπει να συμπεριλαμβάνονται για τις πηγές που έχετε εντοπίσει στο διαδίκτυο.

- **Διαδικτυακή Διεύθυνση:** Θα πρέπει να παρατίθεται μια σταθερή διαδικτυακή διεύθυνση, η οποία θα κατευθύνει τον αναγνώστη όσο πιο κοντά γίνεται στην βασική πηγή. Εάν η πηγή διαθέτει Ταυτότητα Ψηφιακού Αντικειμένου ή Αριθμό Αναγνώρισης Ψηφιοποιημένου Αντικειμένου (**DOI = Digitized Object Identifier**) τότε μπορείτε να την χρησιμοποιήσετε (σημειώστε επίσης ότι **η DOI αποτελεί αμετάβλητο στοιχείο αναφοράς των ψηφιακών πηγών**). Εάν δεν υπάρχει DOI, χρησιμοποιήστε ένα σταθερό **URL (Uniform Resource Locator)**¹⁶. Εάν το URL δεν είναι σταθερό, όπως συμβαίνει συχνά με τα ηλεκτρονικά περιοδικά και κάποιες τράπεζες πληροφοριών που λειτουργούν με συνδρομή, χρησιμοποιήστε

¹⁶ Στην περίπτωση χρήσης της διεύθυνσης ιστοσελίδας χρησιμοποιείται η ένδειξη **Retrieved from http://....** Μπορεί να αποδοθεί ως: **Ανακτήθηκε από http://....**

τη διεύθυνση της αρχικής σελίδας της ιστοσελίδας από την οποία ανακτήθηκε η πηγή.

- **Ημερομηνία:** Εάν η πηγή αναφέρεται στην τελική εκδοχή η οποία έχει δημοσιευθεί σε συγκεκριμένη ημερομηνία, όπως στην περίπτωση άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά, αρκεί η ημερομηνία που αναγράφεται στο κύριο μέρος της παραπομπής. Ωστόσο, εάν η πηγή δεν έχει ημερομηνία ή η ημερομηνία έκδοσης μπορεί να αλλάξει, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση των άρθρων σε ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια ή πληροφορίες σε BlogSpot, συμπεριλαμβάνεται η ημερομηνία ανάκτησης της πηγής.

5.2. Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών (επιλεγμένες περιπτώσεις)

Ο τρόπος καταχώρησης μιας πηγής στον πίνακα/κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών διαφέρει ανάλογα με τον τύπο της πηγής (π.χ., βιβλίο, κεφάλαιο βιβλίου, άρθρο σε περιοδικό).

5.2.1. Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά [Journal articles]¹⁷

Κάθε αναφορά σε περιοδικό θα πρέπει να περιλαμβάνει τις ακόλουθες βιβλιογραφικές πληροφορίες: Συγγραφέας/φείς, Χρονολογία δημοσίευσης, Τίτλος άρθρου, Τίτλος Περιοδικού, Τόμος, Τεύχος (αν είναι διαθέσιμο αυτό το στοιχείο), πρώτη-τελευταία Σελίδα. Σημειώστε ότι:

- Ο τίτλος του περιοδικού και ο αριθμός του τόμου δίνονται με πλάγιους χαρακτήρες. Ο αριθμός του τεύχους μπαίνει σε παρένθεση με όρθιους χαρακτήρες (όχι πλάγιους).
- Αν κάθε τεύχος έχει νέα αρίθμηση σελίδων (δηλ. ξεκινά από τη σελίδα 1), δίνετε τον αριθμό του τεύχους σε παρένθεση αμέσως μετά από τον τόμο.
- Ο αριθμός του τεύχους δεν χρειάζεται για τα περιοδικά που έχουν συνεχόμενη αρίθμηση.

Τύπος βιβλιογραφικής πηγής	Παράδειγμα καταχώρησης στον κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών
Ένας συγγραφέας, έντυπη εκδοχή Συγγραφέας, Α.¹⁸ (Έτος). Τίτλος άρθρου. Τίτλος Περιοδικού, τόμος(τεύχος), σσ-σσ.	Alibali, M. W. (1999). How children change their minds: Strategy change can be gradual or abrupt. <i>Developmental Psychology</i> , 35, 127-145. Murray, M. E. (2001). Outcomes of concurrent utilization review. <i>Nursing Economics</i> , 19(2), 17-23. Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (2000). Η έννοια του εαυτού εφήβων και

¹⁷ Πηγές οι οποίες δημοσιεύονται σε τακτική βάση (π.χ., κάθε μήνα, ετησίως), όπως τα επιστημονικά/ακαδημαϊκά περιοδικά, τα εκλαϊκευμένα περιοδικά και οι εφημερίδες, ονομάζονται σειρές ή έντυπα ποικίλης ύλης.

¹⁸ Όπου «Συγγραφέας, Α.» εννοείται η αναφορά του Επώνυμου του συγγραφέα το οποίο διαχωρίζεται με κόμμα (,) από το αρχικό γράμμα του ονόματός του. Στα ξενόγλωσσα κείμενα συναντώνται συχνά δυο αρχικά ονομάτων: ένα για το όνομα του συγγραφέα και ένα για το αρχικό του πατρώνυμου.

	<p>οι σημαντικοί άλλοι. <i>Ψυχολογία</i>, 7, 88-113.</p> <p>Σακουλογεώργα-Κωστάκη, Κ. (2010). Το αυτιστικό φάσμα υπό το πρίσμα της γνωστικής ψυχολογίας: Επισκόπηση της σύγχρονης βιβλιογραφίας. <i>Ψυχολογία</i>, 17(1), 89-112.</p>
<p>Ένας συγγραφέας, ηλεκτρονική εκδοχή με DOI¹⁹</p> <p>Συγγραφέας, Α. (Έτος). Τίτλος άρθρου. Τίτλος Περιοδικού, τόμος(τεύχος), σσ-σσ. doi:xx.xxxx/xxxx-xxxx.xx.x.xxx</p>	<p>Ku, G. (2008). Learning to de-escalate: The effects of regret in escalation of commitment. <i>Organizational Behavior and Human Decision Processes</i>, 105(2), 221-232. doi:10.1016/j.obhdp.2007.08.002</p> <p>Petrogiannis, K. (2010). Early childhood care and education in Greece: Some facts on research and policy. <i>International Journal of Early Childhood</i>, 42(2), 131-139. doi:10.1007/s13158-010-0016-4</p>
<p>Δύο συγγραφείς, έντυπη εκδοχή</p> <p>1^{ος} Συγγραφέας, αρχικό ονόματος., & 2^{ος} Συγγραφέας, αρχικό ονόματος. (Έτος). Τίτλος άρθρου. Τίτλος Περιοδικού, τόμος(τεύχος), σσ-σσ.²⁰</p>	<p>Sanchez, D., & King-Toler, E. (2007). Addressing disparities consultation and outreach strategies for university settings. <i>Consulting Psychology Journal: Practice and Research</i>, 59(4), 286-295.</p> <p>Μακρής, Ν., & Πνευματικός, Δ. (2006). Οι θεωρίες των παιδιών για τον ανθρώπινο και υπερ-ανθρώπινο νου. <i>Νόησις</i>, 2, 175-203.</p>
<p>Δύο συγγραφείς, ηλεκτρονική εκδοχή, με DOI</p> <p>1^{ος} Συγγραφέας, αρχικό ονόματος., & 2^{ος} Συγγραφέας, αρχικό ονόματος. (Έτος). Τίτλος άρθρου. Τίτλος Περιοδικού, τόμος(τεύχος), σσ-σσ. doi:xx.xxxx/xxxx-xxxx.xx.x.xxx</p>	<p>Hamilton, R. J., & Bowers, B. (2007). The theory of genetic vulnerability: A Roy model exemplar. <i>Nursing Science Quarterly</i>, 20, 254-264. doi: 10.1177/0894318407303127</p> <p>Fuller, D. (2002). Critical friendships: Reading women's writing communities in Newfoundland. <i>Women's Studies International Forum</i>, 25(2), 247-260. doi:10.1016/S0277-5395(02)00234-0</p>
<p>Δύο συγγραφείς, ηλεκτρονική εκδοχή, ανάγνωση από τον δικτυακό τόπο του περιοδικού, ή είναι ιστοσελίδα, χωρίς αριθμούς σελίδων, χωρίς doi</p> <p>Σημείωση: Χρησιμοποιείτε την URL²¹ εάν δεν είναι διαθέσιμος ο doi.</p>	<p>Carter, S., & Dunbar-Odom, D. (2009). The converging literacies center: An integrated model for writing programs. <i>Kairos: A Journal of Rhetoric, Technology, and Pedagogy</i>, 14.1. Retrieved from http://kairos.technorhetoric.net/</p> <p>Κοκολογιαννάκη, Β. & Ραβάνης, Κ. (2011). Νοητικές παραστάσεις των μαθητών της έκτης δημοτικού για το μηχανισμό της όρασης τη νύχτα. <i>Διδασκαλία Φυσικών Επιστημών, Έρευνα και Πράξη</i>, 38-39. Ανακτήθηκε από http://pc204.lib.gr/serp/</p>
<p>3-6 συγγραφείς, ηλεκτρονική εκδοχή, με νέα αρίθμηση ανά τεύχος, με doi</p> <p>Για άρθρα έως και 7 συγγραφείς αναφέρονται τα ονόματα όλων των συγγραφέων.</p>	<p>Van Vugt, M., Hogan, R., & Kaiser, R. B. (2008). Leadership, followership, and evolution: Some lessons from the past. <i>American Psychologist</i>, 63(3), 182-196. doi:10.1037/0003-066X.63.3.182</p>
<p>7 ή περισσότεροι συγγραφείς, έντυπη εκδοχή</p> <p>Χρησιμοποιήστε αποσιωπητικά μετά</p>	<p>Yawn, B. P., Algatt-Bergstrom, P. J., Yawn, R. A., Wollan, P., Greco, M., Gleason, M., ..., & Morgan, J. (2000). An in-school CD-ROM asthma education program. <i>Journal of School Health</i>, 70, 153-159.</p>

¹⁹ Για επεξήγηση βλ. σελ. 15.

²⁰ Προσέξτε ιδιαίτερα τον τρόπο παράθεσης των σημείων στίξης (κόμμα και τελεία).

²¹ Βλ. Υποσημείωση 14.

το όνομα του 6^{ου} συγγραφέα και στη συνέχεια παραθέστε το όνομα του τελευταίου συγγραφέα.

Rice, K. G., Choi, C.-C., Zhang, Y., Villegas, J., Ye, H. J., Anderson, D.,..., & Bigler, M. (2009). International student perspectives on graduate advising relationships. *Journal of Counseling Psychology*, 56(3), 376-391.

5.2.2. Βιβλία

Τύπος βιβλιογραφικής πηγής	Παράδειγμα καταχώρησης στον κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών
<p>Ένας συγγραφέας, 1^η έκδοση, σε έντυπη έκδοχή</p> <p>Συγγραφέας, Α. (Έτος). Τίτλος βιβλίου. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.</p>	<p>Saarni, C. (1999) <i>The development of emotional competence</i>. New York: Guilford Press.</p> <p>Weiss, R. S. (1973) <i>Loneliness: The experience of emotional and social isolation</i>. Cambridge, MA: MIT Press.</p> <p>Vazey, J. (1967). <i>Education in the modern world</i>. New York: McGraw-Hill.</p> <p>Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (1995). <i>Κοινωνικοποίηση: Η γένεση του κοινωνικού υποκειμένου</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p>
<p>Όταν ο συγγραφέας έχει αναλάβει την έκδοση του βιβλίου του</p> <p>Βιβλίο σε 2^η ή άλλη αναθεώρηση (edition) - όχι επανέκδοση (reprint) [στην αναθεώρηση διαφέρουν οι σελίδες], σε έντυπη έκδοχή</p> <p>Συγγραφέας, Α. (Έτος). Τίτλος βιβλίου (χ^η έκδ.). Τόπος έκδοσης: Εκδότης.</p>	<p>Αθανασοπούλου, Δ. (1980). <i>Περιγραφική στατιστική</i>. Πειραιάς: Ιδίας.</p> <p>Hyde, J. S., & Delamater, J. (2008). <i>Human Sexuality</i> (10th ed.) New York: McGraw-Hill.</p> <p>Hallahan, D.P., & Kauffman, J.M. (1982). <i>Exceptional children</i> (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.</p>
<p>Τόμος βιβλίου [Volume of a Book] <u>Σημείωση:</u> Εάν πρόκειται για 2^η ή μεταγενέστερη αναθεωρημένη έκδοση, παραθέστε τον αριθμός έκδοσης πριν τον αριθμό του τόμου.</p> <p>Συγγραφέας, Α. (Έτος). Τίτλος βιβλίου (χ^η έκδ., τόμ. χ). Τόπος έκδοσης: Εκδότης.</p>	<p>Eisenberg, N. (Ed.). (2006). <i>Handbook of child psychology</i> (6th ed., Vol. 3). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.</p> <p>Καβουνίδη, Τζ., Καρύδης, Β., Νικολακοπούλου-Στεφάνου, Η., & Στυλιανούδη, Μ.-Γ. (Επιμ.). (2008). <i>Μετανάστευση στην Ελλάδα: Εμπειρίες-Πολιτικές-Προοπτικές</i> (1^η εκδ., Τόμ. Β). Αθήνα: ΙΜΕΠΟ.</p>
<p>Μεταφρασμένο βιβλίο</p> <p>Συγγραφέας, Α. (Έτος). Τίτλος βιβλίου (μτφ.: Μεταφραστής). Τόπος έκδοσης: Εκδότης. (έτος έκδοσης του πρωτοτύπου xxxx).</p>	<p>Freud, S. (1960). <i>Jokes and their relation to the unconscious</i>. (J. Strachey, Trans.). London: Routledge & K. Paul. (Original work published 1905).</p> <p>Eysenck, M. W. (2010). <i>Βασικές αρχές γνωστικής ψυχολογίας</i> (μτφ. Μ. Κουλεντιανού). Αθήνα: Gutenberg. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 2006)</p>
<p>Επιμέλεια βιβλίου/συλλογικού τόμου</p> <p><u>Σημείωση:</u> Αναφέρονται τα ονόματα του/των επιμελητή/των αντί των συγγραφέων και στη συνέχεια</p>	<p>Mitchell, J.V. (Ed.) (1985). <i>Mental measurement yearbook</i> (9th ed.). Highland Park, NJ: Gryphon Press.</p> <p>Melhuish, E.C., & Moss, P. (Eds.) (1991). <i>Day care for young children</i>. London: Tavistock/Routledge.</p>

αναγράφεται η ένδειξη (Επιμ.) [στα ξενόγλωσσα: (Ed.) για έναν επιμελητή ή (Eds) για πολλούς επιμελητές.	Τσιάντης, Γ., & Δραγώνα, Θ. (Επιμ.) (1999). <i>Μωρά και μητέρες</i> . Αθήνα: Καστανιώτης.
Βιβλιοκριτική Συγγραφέας (ή συγγραφείς), σε έντυπη έκδοχή	Grabill, C. M., & Kaslow, N. J. (1999). An ounce of prevention: Improving children's mental health for the 21st century [Review of the book <i>Handbook of prevention and treatment with children and adolescents</i>]. <i>Journal of Clinical Child Psychology</i> , 28, 115-116.
Κεφάλαιο (ή άρθρο) σε συλλογικό τόμο/επιμέλεια βιβλίου, σε έντυπη έκδοχή	Alibali, M. W. (2005). Mechanisms of change in the development of mathematical reasoning. In ²² R. V. Kail (Ed.), <i>Advances in child development and behavior</i> (pp. 79-123). New York: Academic Press.
Συγγραφέας του κεφαλαίου, Α. (Έτος). Τίτλος κεφαλαίου. Στο: Α. Επιμελητής (Επιμ.), Τίτλος βιβλίου/συλλογικού τόμου (σελ. xx-xx). Τόπος έκδοσης: Εκδότης.	Βέλτσος, Γ. (1988). Εξουσία και τηλεόραση. Στο: Κ. Ναυρίδης, Γ. Δημητρακόπουλος, & Γ. Πασχαλίδης (Επιμ.), <i>Τηλεόραση και επι-κοινωνία</i> (σελ. 117-124). Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
(Σημείωση: εδώ με πλάγια γραφή ο τίτλος του βιβλίου κι όχι ο τίτλος του κεφαλαίου. Θυμηθείτε να παραθέσετε την ένδειξη «Στο:...» [στα ξενόγλωσσα κείμενα συναντάται ως «In...»])	Πανοπούλου-Μαράτου, Ο. (1987). Η ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη στη βρεφική και νηπιακή ηλικία. Στο Γ. Τσιάντης & Σ. Μανωλόπουλος (Επιμ.), <i>Σύγχρονα θέματα παιδοψυχιατρικής</i> (τομ. 1, μέρος 1, σελ. 3-30). Αθήνα: Καστανιώτης.
Ηλεκτρονικά βιβλία (E-Books) Σημείωση: Παραθέστε τον αριθμό doi ή την διεύθυνση ιστοσελίδας (URL). Χρησιμοποιείτε την URL εάν δεν είναι διαθέσιμος ο doi.	Moorcroft, W. H. (2005). <i>Understanding sleep and dreaming</i> . doi:10.1007/0-387-28698-5 Holland, N. N. (1982). <i>Laughing: A psychology of humor</i> . Retrieved from http://www.uflib.ufl.edu/ufdc/UFDC.aspx?n=palmm&=45367

5.2.3. Διατριβές

Τύπος βιβλιογραφικής πηγής	Παράδειγμα καταχώρησης στον κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών
Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, από βιβλιογραφική βάση Σημείωση: Εάν προσπελάστηκε μέσω βιβλιογραφικής βάσης πρέπει να παραθέσετε και το όνομα της βάσης, και δώστε τον αριθμό πρόσβασης ή σειράς σε παρένθεση στο τέλος της καταχώρησης. Εάν έγινε προσπέλαση μέσω διαδικτύου, παραθέστε την ιστοσελίδα (URL).	Hostetter, Autumn B. (2008). <i>Mind in motion: The gesture as simulated action framework</i> (Doctoral dissertation, University of Wisconsin-Madison). Available from ProQuest Dissertations and Thesis database. (UMI No. 3327832). Jayne, C. L. (2009). <i>Elmo eats broccoli: A look at the influence of popular characters on children's food choices</i> (Doctoral dissertation). Available from ProQuest dissertations and theses database. (No. 3361177) Δαρβούδης, Α. (2010). <i>Κατ' οίκον εργασίες και μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες</i> (Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο

²² Προσέξτε ότι, στην περίπτωση αυτή, το αρχικό γράμμα του ονόματος κάθε συγγραφέα προηγείται του επώνυμού του.

<p>Συγγραφέας, Α. (Έτος). Τίτλος διατριβής/διπλωματικής εργασίας (Διδακτορική διατριβή ή Διπλωματική εργασία). Διαθέσιμο από την Όνομα Βιβλιογραφικής Βάσης (αριθμός σειράς ή καταχώρησης)</p>	<p>Θεσσαλίας). Διαθέσιμο από τη βάση δεδομένων του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Κωδ. 26811).</p>
<p>Διδακτορική διατριβή ή Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, σε έντυπη έκδοσή.</p>	<p>Broderick, E. M. (2007). <i>Assessment of grief and loss services in western Newfoundland</i> (Honours dissertation). Grenfell Campus, Memorial University of Newfoundland, Corner Brook, NL.</p>
<p>Συγγραφέας, Α. (Έτος). Τίτλος διατριβής/διπλωματικής εργασίας (Διδακτορική διατριβή ή Διπλωματική εργασία). Πανεπιστήμιο, Τόπος.</p>	<p>Paulosky, K. A. (1997). <i>Knowledge and attitudes of pain and activities of nurse administrators</i> (Unpublished master's thesis). Northern Michigan University, Marquette, MI.</p> <p>Πεντέρη, Ε. (2012). <i>Ψυχοπαιδαγωγικές διαστάσεις της σχέσης οικογένειας και νηπιαγωγείου: Διερεύνηση της γονικής εμπλοκής και των παραγόντων που την επηρεάζουν</i> (Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή). Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης/Τ.Ε.Ε.Π.Η., Αλεξανδρούπολη.</p>

5.2.4. Αναφορές/Εκθέσεις από οργανισμούς/φορείς

<p>Τύπος βιβλιογραφικής πηγής</p>	<p>Παράδειγμα καταχώρησης στον κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών</p>
<p>Επίσημη αναφορά από ομάδα συγγραφέων (corporate authorities) που παρουσιάζονται με το όνομα του ιδρύματος/οργανισμού που ανέλαβε την έκδοση, ηλεκτρονική έκδοχή</p>	<p>National Institute of Mental Health. (2009). <i>Anxiety disorders</i> (NIH Publication No. 09-3879). Retrieved from National Institute of Mental Health website: http://www.nimh.nih.gov/health/publications/anxiety-disorders/nimhanxiety.pdf</p> <p>Center for Science in the Earth System (2007, September). <i>Preparing for climate change: A guidebook for local, regional, and state governments</i>. Retrieved from Newfoundland and Labrador Department of Environment and Conservation website: http://www.env.gov.nl.ca/env/king_county_guidebook.pdf</p> <p>Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας. (2005). <i>Στοιχεία Απογραφής 2001</i>. Ανακτήθηκε από http://www.grstats.gr</p>
<p>Επίσημη αναφορά από ομάδα συγγραφέων που παρουσιάζονται με το όνομα του ιδρύματος/οργανισμού που ανέλαβε την έκδοση, έντυπη έκδοχή</p>	<p>American Psychological Association (2010). <i>The Publication Manual of the American Psychological Association</i> (6th ed.). Washington, DC: Author.</p> <p>University of Chicago Press Staff (2010). <i>Chicago Manual of Style</i> (16th ed.). Chicago: University of Chicago Press.</p> <p>Ομάδα Εκπαιδευτικής Έρευνας (2008). <i>Αξιολόγηση της μαθησιακής αποτελεσματικότητας των διαφόρων μορφών ψηφιακού υλικού από φοιτητές του Ε.Α.Π. και καταμέτρηση και επιβεβαίωση του χρόνου μάθησης</i>. Τελική έκθεση του έργου «Ανάπτυξη και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του</p>

5.2.5. Άρθρο σε έντυπο/περιοδικό ποικίλης ύλης, εφημερίδα, ενημερωτικό έντυπο

Τύπος βιβλιογραφικής πηγής	Παράδειγμα καταχώρησης στον κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών
<p>Άρθρο σε έντυπο ποικίλης ύλης (αν υπάρχει διαθέσιμο το doi, τότε το αναφέρουμε)</p>	<p>Henry, W. A., & Mehta, N. S. (1990, April 9). Beyond the melting pot. <i>Time</i>, 135, 28-31.</p> <p>Γεώργας, Κ. (2008, Σεπτ.13) Προβλήματα Υγείας. <i>Τα Νέα της Χίου</i>, σ. 3.</p>
<p>Άρθρο σε περιοδικό ποικίλης ύλης, στην διαδικτυακή έκδοση</p> <p>Συγγραφέας, Α. Α. (έτος, Μήνας ημέρα). Τίτλος άρθρου. Τίτλος του περιοδικού, αριθμός τόμου (αριθμός τεύχους), σελίδες. Retrieved from http://διαδικτυακή διεύθυνση περιοδικού</p> <p><u>Σημείωση:</u> Εάν είναι διαθέσιμο το doi του άρθρου χρησιμοποιήστε την διαδικτυακή διεύθυνση.</p>	<p>Henheffer, T. (2009, September 7). Why are the fishermen dying at sea?. <i>Maclean's</i>, 122(34), 21. Retrieved from http://www2.macleans.ca</p> <p>Kuttner, R. (2003, September 8). The great American pension-fund robbery. <i>Business Week</i>, 24-26. Retrieved from http://www.businessweek.com/</p> <p>Παναγιώτου, Κ. (2004, Ιούνιος 12). Διδάσκοντας με το μαθητικό υπολογιστή. <i>Σήμερα</i>. Ανακτήθηκε από http://www.simera.gr</p>
<p>Άρθρο σε εφημερίδα, ηλεκτρονική έκδοσή, χωρίς doi</p> <p>Συγγραφέας, Α. Α. (έτος, Μήνας ημέρα). Τίτλος άρθρου. Τίτλος της Εφημερίδας, αριθμός σελίδας/ων. Retrieved from http://διαδικτυακή διεύθυνση εφημερίδας</p>	<p>Norris, F. (2010, April 16). In global unemployment, a sea of young faces. <i>New York Times</i>. Retrieved from www.nytimes.com</p> <p>Γεώργας, Κ. (2008, Σεπτ.13). Το σχολείο του μέλλοντος. <i>Ελεύθερος Τύπος</i>, σελ. Δ3. Ανακτήθηκε από http://www.elefterostypos.gr</p>
<p>Άρθρο σε εφημερίδα, έντυπη έκδοσή</p> <p>Συγγραφέας, Α. Α. (έτος, Μήνας ημέρα). Τίτλος άρθρου. Τίτλος της Εφημερίδας, σελ. αριθμός σελίδας/ων.</p> <p><u>Σημείωση:</u> Στην περίπτωση της έντυπης έκδοσης εφημερίδας αναγράφεται η συντομογραφία “σελ.” ή “σ.” (σελίδες) και έπεται η αναγραφή του αριθμού της σελίδας (ή σελίδων) που φιλοξενείται το άρθρο.</p>	<p>Sullivan, D. D. (2000, November 15). Teens say they're battling depression, peer pressure: 'You kind of drift apart from your parents,' one high school student says. <i>The Telegram</i>, p. 17.</p> <p>Ellison, S., & Adamy, J. (2005, December 7). Panel faults food packaging for kid obesity. <i>Wall Street Journal</i>, p. B1.</p> <p>Πάλαρης, Κ. (2006, Ιούνιος 18). Διδάσκοντας με το μαθητικό υπολογιστή. <i>Ελεύθερος Τύπος</i>, σ. 48.</p>

5.2.6. Ανακοινώσεις (ή αναρτημένες ανακοινώσεις - poster) σε συνέδρια

Τύπος βιβλιογραφικής πηγής	Παράδειγμα καταχώρησης στον κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών
<p>Ανακοίνωση/Εισήγηση ή αναρτημένη ανακοίνωση (poster) σε συνέδριο</p> <p>Συγγραφέας, Α. Α. (έτος, Μήνας). Τίτλος ανακοίνωσης. Ανακοίνωση [ή Αναρτημένη ανακοίνωση] στο Τίτλος συνεδρίου, τόπος διοργάνωσης συνεδρίου.</p>	<p>Lindberg, S. M., & Hyde, J. S. (2007, March). <i>Mother-child interactions during mathematics homework: Socialization of gender differentiation?</i> Poster presented at the biennial meeting of the Society for Research on Adolescence, Chicago, IL.</p> <p>Hamlin, J. K., & Wynn, K. (2009, April). <i>Sixteen-month-olds match the food preferences of prosocial others, not of antisocial others.</i> Poster presented at the meeting of the Society for Research in Child Development, Denver, CO.</p> <p>Snedeker, J., Worek, A., & Shafto, C. (2009, November). <i>The role of lexical bias and global plausibility in children's online parsing: A developmental shift from bottom-up to top-down cues.</i> Paper presented at the 34th Boston University Conference on Language Development, Boston, MA.</p> <p>Μπονώτη, Φ., & Μισαηλίδη, Π. (2011, Μάιος). <i>Εκφραστικές στρατηγικές που χρησιμοποιούν τα παιδιά στη σχεδιαστική αναπαράσταση βασικών και σύνθετων συναισθημάτων.</i> Ανακοίνωση στο 13^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, Αθήνα.</p>
<p>Ανακοίνωση/Εισήγηση ή αναρτημένη ανακοίνωση (poster) σε συνέδριο, διαδικτυακή εκδοχή</p> <p>Συγγραφέας, Α. Α. (έτος, Μήνας). Τίτλος ανακοίνωσης. Ανακοίνωση [ή Αναρτημένη ανακοίνωση] στο Τίτλος συνεδρίου, τόπος διοργάνωσης συνεδρίου. Retrieved from http://www.aare.edu.au/96pap/bochs96018.txt</p>	<p>Bochner, S. (1996, Νοέμβριος). <i>Mentoring in higher education: Issues to be addressed in developing a mentoring program.</i> Ανακοίνωση στο Australian Association for Research in Education Conference, Singapore. Retrieved from http://www.aare.edu.au/96pap/bochs96018.txt</p> <p>Μαμαντζή Κ., Δράκου Α., & Τζέτζης Γ. (2007, Μάιος). <i>Ανασταλτικοί παράγοντες συμμετοχής των φοιτητών σε φυσικές δραστηριότητες αναψυχής.</i> Ανακοίνωση στο 15^ο Διεθνές Συνέδριο Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού. Ανακτήθηκε από http://www-new.phyed.duth.gr</p>

5.2.7. Ηλεκτρονική πηγή

Σε γενικές γραμμές, η ηλεκτρονική παρατίθεται σε παρένθεση με τον ίδιο τρόπο που γίνεται και για την έντυπη πηγή, θέτοντας το επώνυμο του συγγραφέα (ή σύντομο τμήμα του τίτλου της πηγής, αν δεν υπάρχει συγγραφέας) και το έτος δημοσίευσης/έκδοσης.

Τύπος βιβλιογραφικής πηγής	Παράδειγμα καταχώρησης στον κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών
<p>Διαδικτυακός τόπος/ιστοσελίδα (Web site)</p> <p>Συγγραφέας, Α. Α. (έτος, Μήνας ημέρα). Τίτλος κειμένου. Retrieved</p>	<p>McLean, B. (2006). <i>Child and adolescent psychology services: Learning disability & ADHD assessment for children and adults.</i> Retrieved from http://www.newfoundlandpsychology.com/</p>

<p>from http://homepage URL</p>	<p>Adler, N., Cohen, S., Matthews, K., Schwartz, J., & Williams, T. (1999). <i>The MacArthur scale of subjective social status</i>. Retrieved from: http://www.macses.ucsf.edu/research/psychosocial/subjective.php</p> <p>Στρογγυλός, Β., & Ξανθάκου, Γ. (2007). <i>Σε ένα σχολείο ίσο για παιδιά άνισα: ένταξη και διεπιστημονική συνεργασία</i>. Ανακτήθηκε από http://www.elliepek.gr/documents/4o_synedrio_eisigiseis/324</p>
<p>Διαδικτυακός τόπος/ιστοσελίδα (Web site), χωρίς συγγραφέα, χωρίς ημερομηνία καταχώρησης/δημοσίευσης</p> <p><u>Σημείωση:</u> Αν δεν εμφανίζεται/αναγράφεται συγγραφέας, τότε χρησιμοποιούνται οι 2-4 πρώτες λέξεις του κειμένου. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ αναγράφετε την ημερομηνία προσπέλασης στο κείμενο γιατί το περιεχόμενο της ιστοσελίδας μπορεί να τροποποιείται περιοδικά.</p>	<p>Research initiatives. (n.d.). Retrieved January 11, 2007, from MIT, Comparative Media Studies website, http://cms.mit.edu/research/index.php</p> <p>Neurology. (n.d.). In Wikipedia. Retrieved August 8, 2007, from http://en.wikipedia.org/wiki/Neurology</p> <p>Λογισμικό ανοιχτού κώδικα. (χ.η.) Ανακτήθηκε 18 Οκτωβρίου, 2012, από http://el.wikipedia.org/wiki</p>
<p>Λίστα/forum διαδικτυακής συζήτησης (Online discussion list)</p>	<p>Kahn, S. (2009, September 5). <i>Re: Composition-rhetoric labor caucus</i> [electronic mailing list message]. Retrieved from h-rhetor mailing list, http://h-net.msu.edu/cgi-bin/logbrowse.pl?trx=lm&list=h-rhetor</p> <p>Κόλλιας, Β. (2005, Μάρτιος 7). <i>Προεφηβεία και εφηβεία</i> [Ηλεκτρονικό μήνυμα σε λίστα]. Ανακτήθηκε από φόρουμ διαδικτυακής συζήτησης, http://www.parents.gr/forum/</p>
<p>Ανακοίνωση/μήνυμα σε blog (Blog Posting)</p>	<p>Lopez-Duran, N. (2009, August 27). <i>Re: Gender and age differences in the symptomatology of child depression</i> [Web log message]. Retrieved from Child Psychology Research Blog, http://www.child-psych.org/</p> <p>Plait, P. (2010, April 13). <i>3D Apollo!</i> [Web log message]. Retrieved from http://blogs.discovermagazine.com/badastronomy/2010/04/13/3d-apollo</p> <p>Αγγελόπουλος, Η. (2011, Ιανουάριος 9). <i>Το μουσείο, χώρος δημιουργικής μάθησης</i> [άρθρο σε blog]. Ανακτήθηκε από http://sym.pblogs.gr</p> <p>Ευσταθίου, Μ. (2012, Οκτώβριος 19). <i>Παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Ειδική Αγωγή: μια κριτική ματιά</i> [Ανακοίνωση σε blog]. Ανακτήθηκε από http://ictspeciallove.blogspot.com</p>
<p>Ηλεκτρονικό μήνυμα Email:</p> <p>(υπάγεται στην κατηγορία «Προσωπική επικοινωνία» και δεν παρατίθεται στον Κατάλογο</p>	<p>Τα μηνύματα/η αλληλογραφία (προσωπική επικοινωνία) ΔΕΝ παρατίθενται στον κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών</p>

Βιβλιογραφικών Αναφορών)

5.2.8. Άλλες πηγές

Τύπος βιβλιογραφικής πηγής	Παράδειγμα καταχώρησης στον κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών
<p>Λήμμα σε Λεξικό/Εγκυκλοπαίδεια (έντυπη εκδοχή)</p> <p>Συγγραφέας, Α. Α. (αν είναι διαθέσιμο το στοιχείο). (έτος). Τίτλος καταχώρησης. Στο Επιμελητής, Β. Β. (Επιμ.), Τίτλος λεξικού/εγκυκλοπαίδειας (σελ. αριθμός σελίδας). Τόπος έκδοσης: Εκδότης.</p>	<p>ΧΩΡΙΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ Facial expression. (2007). In VandenBos, G. R. (Ed.), <i>APA dictionary of psychology</i> (pp. 362-363). Washington, D.C: American Psychological Association.</p> <p>ΜΕ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ Lindgren, H. C. (1994). Stereotyping. In <i>Encyclopedia of psychology</i> (Vol. 3, pp. 468-469). New York, NY: Wiley.</p>
<p>Λήμμα σε Λεξικό/Εγκυκλοπαίδεια (ηλεκτρονική/διαδικτυακή εκδοχή)</p> <p>Συγγραφέας, Α. Α. (αν είναι διαθέσιμο το στοιχείο). (έτος). Τίτλος καταχώρησης. Στο Επιμελητής, Β. Β. (Επιμ.), Τίτλος λεξικού/εγκυκλοπαίδειας (σελ. αριθμός σελίδας). doi:xxxxxxxxxxxxxxxxx Ή Retrieved from http://URL</p> <p><u>Σημείωση:</u> Παραθέστε τον doi εάν είναι διαθέσιμο. Σε περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμο τότε χρησιμοποιείστε την διαδικτυακή διεύθυνση.</p>	<p>Roesch, S. (2006). Coping mechanisms. In Jackson, Y. K. (Ed.), <i>Encyclopedia of multicultural psychology</i>. Retrieved from http://www.sage-ereference.com.qe2a-proxy.mun.ca/multiculturalpsychology/Article_n53.html</p>
<p>Κινηματογραφική Ταινία / DVD:</p> <p>Παραγωγός, Α. Α. (Παραγωγός/οί), & Σκηνοθέτης, Β.Β. (Σκηνοθέτης). (έτος). Τίτλος ταινίας [Κινηματογραφική ταινία]. Χώρα προέλευσης: Στούντιο.</p>	<p>Bender, L., Burns, S. Z., & David, L. (Producers), & Guggenheim, D. (Director). (2006). <i>An inconvenient truth</i> [Motion picture]. United States: Paramount.</p> <p>Elsanhour, T. (Writer, Producer, Director). (2005). <i>All about Darful</i> [DVD]. San Fransisco, CA: California Newsreel.</p> <p>Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, Υπερίων Α.Ε., ΕΡΤ Α.Ε., Τονικόν Ε.Π.Ε. (Παραγωγή) & Σταύρακας, Δ. (Σκηνοθεσία). (1999). <i>Το καναρινί ποδήλατο</i> [Ταινία μεγάλου μήκους]. Ελλάδα.</p>
<p>Βίντεο στο Youtube</p>	<p>Norton, R. (2006, November 4). <i>How to train a cat to operate a light switch</i> [Video file]. Retrieved from http://www.youtube.com/watch?v=Vja83KLQXZs</p>

6. Ενδεικτικές πηγές

Στο διαδίκτυο ο ενδιαφερόμενος μπορεί να βρει πληθώρα πληροφοριών για το συγκεκριμένο σύστημα με πολλά παραδείγματα. Ενδεικτικά να αναφέρουμε:

<http://www.apastyle.org/>

<http://www.apastyle.org/apa-style-help.aspx>

Ιστοσελίδα της APA

<http://owll.massey.ac.nz/referencing/apa-style.php>

Ιστοσελίδα του Παν/μίου Massey που διαθέτει και διαδραστική ιστοσελίδα για άμεση παρουσίαση οδηγιών και παραδειγμάτων ανάλογα με τον τύπο της πηγής (βλ. <http://owll.massey.ac.nz/referencing/apa-interactive.php>).

<http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/1/>

Ιστοσελίδα του Παν/μίου Purdue

<http://aut.ac.nz.libguides.com/content.php?pid=72586&sid=1383668>

Ιστοσελίδα του Παν/μίου AUT

<http://www.waikato.ac.nz/library/study/guides/apa.shtml>

Ιστοσελίδα του Παν/μίου Waikato

<http://www.cws.illinois.edu/workshop/writers/citation/apa/>

Ιστοσελίδα του Παν/μίου Illinois at Urbana-Champaign

<http://psychology.vanguard.edu/faculty/douglas-degelman/apa-style/>

Ιστοσελίδα του Παν/μίου Vanguard